

DARUL

1642

On. Biblioteca

Palatul Cultural

Arad

Cotidian... Banatului și al granitelor de Vest

pe 6 luni: 300 lei.
Pentru preoți, învățători, notari și țărani 500 lei.
Pentru autorități și instituții: 1000 lei.
Pentru întreprinderi: 2000 lei.

Apare sub egida „Astei Bănățene”

2 Lei

Redacția și administrația:
Timișoara I.
Str. Lonovici No. 2

Telefon:
Redacția și administrația 16-00
Tipografia 14-69

Cărți pentru ostașii noștri răniți

„DARUL BANĂȚEAN” de sub conducerea dlui Insp. General SABIN EVUȚIAN și confratele nostru în literă, poetul VOLA POIANA NASTURAS, înțelegând mai frățește decât mulți dintre noi sufletul ostașului român, a distribuit minunatele lucrări ostășilor răniți, povestindu-ne tând pe înduioșare cu câtă bucurie au primit ei un act de bună românească și încântătoare a poeziei. Acest exemplu este foarte grăitor în importanța lui patriotică. El trebuie urmat în mod organizat. El ne vorbește de sufletul ostașului nostru, pe care trebuie să-l înțelegem și în nevoile lui morale și spirituale.

Într-adevăr, mare este grija pe care Autoritatea militară o poartă ostășilor răniți. Tot ce le trebuie pentru o grabnică însănătoșire, îi se pune la dispoziție cu o atenție părintească. Dar, a rămas și pentru inițiativa particulară un mare teren de activitate, unde se pot realiza fapte de autentic și neobosit românism. Printre ele, DARUL BANĂȚEAN trebuie să fie socotit ca un dar al familiilor noastre. Ostașul nostru este un bun cititor, aceasta este constatarea făcută de către cel ce trăiește zilnic în imediata lor apropiere. În zilele de convalescență trupească, ostașii noștri își încep însănătoșirea cu vigoarea lor sufletească, pe care le o trezește și o mărește o carte bună, înălțătoare, plină de învățăminte și plăceri intelectuale.

Decă pe câmpul de război, amicul bun al ostașului nostru este arma, — în spitalele amice drag devine cartea. Și cât de mult face amicitia sufletească între ostașul încununat de glorie și plin de amintiri răscolitoare și cartea, care revărsă căldură și seninătate. Cîm a zăcut vreodată în spital, ca ostaș sau ca particular, știe ce efect minunat produce lectura liniștită, interesantă, străgătoare.

Așa dar, ostașilor noștri trebuie să le dăm cărți. Aceasta problemă cade în seama intelectualilor noștri. Ei produc cartea în semnificația ei morală și intelectuală, ei știu cărțile cele mai potrivite, et trebuie să înceapă realizarea acestei acțiuni: darul cărții pentru ostași și, firește, în mod organizat.

Nu există intelectual român, care să nu găsească în biblioteca sa câteva cărți potrivite pentru ostași. Preoții au cărți religioase, profesorii — cărți de istorie, de geografie, într-un cuvânt toate categoriile intelectuale pot procura cărți bune și folositoare. În fiecare spital se poate face — sub îngrijirea medicilor — câte o bibliotecă mobilă, din câteva, chiar din mai multe volume, dintre cari fiecare în parte poate trece prin mâinile ostașului.

Lucrul este ușor de făcut și trebuie făcut imediat. Din cărțile literare, ce se găsesc în bibliotecile noastre proprii fiecare să alăge câteva.

Și fiindcă am spus, că acest ajutor secundar — cartea pentru ostași — trebuie făcut în chip organizat, socotim că doritorii, adică donatorii, își pot trimite donația Asociației „Darul ostașului” de sub conducerea D-nei ELIZA GENERAL DRAGALINA deoarece aceasta Asociație a obținut până acum succese de neuitat în opera de ajutorare a ostașilor noștri răniți.

Să nu uităm deci: — de la fiecare intelectual câte două-trei cărți pentru răniții noștri!

Maria Maresal Antonescu

Sunt cuvinte care au schimbat definitiv fața lumii și au statornicit legi morale pentru șiruri nesfârșite de veacuri. Sunt cuvinte care au stabilit adevărul sufletesc al popoarelor și le-au făcut să-și îndrepte drumurile destinului lor către perfecțiunea socială. Sunt cuvinte care au dat putere de creație neamurilor și au statornicit munca drept pivot de existență, au revoluționat timpul și i-au dat alt curs. Aceste cuvinte rămân lumină veșnică. Nu se mai sting nici odată pentru că din ele izvorăște întotdeauna forța de viață a națiunii.

Din tot ce a grăit ca permanentă valoare, graiul românesc, rămâne eternității naționale, alături de percepțiile marilor gânditori ai noștri, cuvântul adresat femeii române de către dna Maria Maresal Antonescu.

De undeva, din imensitatea de lumină a sufletului adevărat românesc, s'au strecurat razele graiului său și s'au îndreptat către inimile cele mai duioase, către sufletele cele mai calde și simțirile cele mai adânci, — femeile acestui neam. Au răscolit sentimente adormite, au involburat dorința de jertfă pentru Patrie, au întărit puterea de muncă destinată neamului și veșniciei sale. Maria Maresal Antonescu s'a așezat în fruntea unei națiuni, înarmată cu puterea de vrajă a sufletului său și cu sabia de foc a iubirii de Neam.

Gândul ne duce în lumea pe care am trăit-o cu atâta ardoare sufletească, neprihănit și înălțător, lumea istoriei noastre. De aici, din culmea pe care ne-a

înălțat sufletește dna Maria Maresal Antonescu, vedem largul zărilor Patriei și legând trecutul de clipa aceasta ne simțim fortificați ca să putem ajunge demnitățile istoriei noastre.

România e cutremurată de indemnul providențial al femeii, vrednică soție a celui mai mare bărbat de stat și ostas pe care l-a avut acest popor. Maresalul Ion Antonescu.

Un glas de femeie n'a mai rostit până acum, în limba noastră românească. O vorbă mai plină de miez, mai convingătoare și mai emprimzătoare de adevăr: ... „Din însăilarea sufletelor noastre

să putem țese un fir de credință românească nouă. Vă rog să urmați indemnul Reginei noastre, vă rog să mă ajutați, vă rog să ajutați munca Maresalului, vă rog să ajutați munca soților, părinților și copiilor voștri, vă rog din tot cugetul să înțelegeți gândul și să-mi ajutați credința”.

Nu mai începe indoială că fiecare femeie, membră a victorioasei familii, Națiunea Română, e pătrunsă sufletește de aceste cuvinte, pe care le transformă în fapte, pentru gloria României.

GRIGORE BUGARIN

S'a inaugurat „Ora femeii” la Radio

Răni vechi și noi stau deschise

Apelul dnei Maria Maresal Antonescu adresat femeilor române

București, 15. (Rador). — Eri seara Doamna Maria Maresal Antonescu a rostit o cuvântare în cadrul „Orei Femeii”, care s'a terminat astfel:

„Răni vechi și noi stau deschise în fața mâinilor noastre și n'am fi românce și n'am fi creștine dacă nu le-am ști tămădui. Ora femeii pe care o încep azi este o oră de înțelegere și de iubire, de încredere și de indemn, pe care ne-o făgăduim una alteia, noi ro-

mâncele de pretutindeni pentru ca din însăilarea sufletelor noastre să putem țese un fir de credință românească nouă. Vă rog să urmați indemnul Reginei noastre, vă rog să mă ajutați, vă rog să ajutați munca Maresalului, vă rog să ajutați munca soților, părinților și copiilor voștri, vă rog din tot cugetul să-mi înțelegeți gândul și să-mi ajutați credința.

Maresalul Antonescu și buna stare a țării

Repartizarea porumbului basarabean în județele lipsite

BUCUREȘTI, 16. (Rador). — Potrivit dispozițiilor date de d. Maresal Antonescu și îndrumărilor Ministerului Economiei Naționale, Institutul Național al Cooperăției a trimis în ultimele zile pentru aprovizionarea județelor deficitare trenuri întregi, cu porumb colectat din Basarabia. A expedit astfel următoarele cantități:

- Cernăuți și Storojineț 600.000 kg.;
- Câmpulungul Moldovenesc 430.000 kg.;
- Baia 440.000 kg.; Rădăuți 600.000 kg.;
- Neamț 450.000 kg.; Băcău 810.000 kg.;
- Argeș 1.060.000 kg.; Muscel 440.000 kg.;
- Brașov 320.000 kg.; Prahova 620.000 kg.;
- Vâlcea 380.000 kg.; Sibiu 200.000 kg.;
- Hunedoara 780.000 kg.

Deasemenea sunt în curs de expediere cantități masive de porumb, colectat de incoperație în Basarabia și pentru celelalte județe deficitare din țară: Alba, Cluj-Turda, Bihor, Gorj, Dâmbovița, etc.

Fată de cantitățile importante colectate de Institutul Național al Cooperăției și de numărul de vagoane ce i s'a pus la dispoziție a fost posibilă aprovi-

zionarea urgentă a regiunilor sus arătate, iar sosirile de porumb fiind în curs în 3-4 zile toate cantitățile expediate, vor putea ajunge la destinație.

Porumbul se desface populației prin cooperativele respective cu prețurile oficiale în vigoare. După terminarea aprovizionării cu un prim lot, se vor trimite din nou în toate aceste județe alte cantități importante de porumb, continuându-se între timp colectarea în

Basarabia. Dealtfel în jurul datei de 15 Noembrie, până când se va putea începe consumarea porumbului nou, din care avem o recoltă îmbelșugată. La cea dată aprovizionarea va fi înlesnită deoarece ea nu va mai trebui să fie efectuată dela distanțe mari ca în prezent. Vagoanele devenite libere, vor putea fi folosite chiar în mare măsură pentru transportul altor produse din Basarabia către vechiul regal.

Prezenți la datorie!

Subscrieri la Imprumulul Reîntregirii

BUCUREȘTI, 16. (Rador). — Din toată țara vin vești că cetățenii se întrec în a subscrie cât mai mult și mai repede la Imprumulul Reîntregirii naționale. Fiecare orăș ține să aibă întâie-

tatea printre subscriitori. Gesturile făcute de invalizii marelui războiu mondial precum și de ofițerii veterani ai trecutului război, au impresionat neapuse toate straturile sociale.

Omagiu Eroilor

Jurnal de războiu

IN CAZEMATELE LINIEI STALIN

Cum s'a făcut ziua — do-acum eram pe pământ sovietic — iu informații despre situația frontului în această regiune și nu cu multă greutate află că suntem față în față cu linia de fortificații Stalin, adâncă pe câțiva km. Cazematele de beton pe cari le observasem acum câțiva timp, peste apa Nistrului din Basarabia, le avem acum aproape, multe din ele cucerite de trupele germane ce au operat cu puține zile înainte, în aceste părți.

Dincolo de Nistru, spre adâncul Ucrainei, ele încep să împingă toate dealurile și locurile. Acum sunt părăsite, fie cucerite cu ajutorul benzinei, fie distruse de avioanele Stuka.

O CAZEMATA BETONATA

Merg la cea mai apropiată. Din șoseaua principală, drumul duce pe o potecă prin plantații din stânga apei. Un pioner mă făcu atent că tot drumul a fost minat de bolșevici. În adevăr, din distanță în distanță, locul este acoperit de mine, legate între ele prin fire foarte subțiri cari nici nu se văd bine. Merg cu atenție tinând poteca și sărind în mai multe locuri peste firele cari o întretău.

Un german cu arma în umăr, mă oprește și mă întreabă ce caut. Ii spun ce voesc, iar el, foarte politicoș, îmi arată o groapă în pământ. Mă uit mirat și nu pricep. El insistă și o ia înaintea mea, cobor câteva trepte să-pate în pământ. Deabia acum îmi dau seama că aveam de afaceri cu intrarea unei cazemate.

După ce ne strecurăm prin deschizătura ușii de fier — groasă cam de 30—40 cm. — dăm pe un coridor de beton de câțiva metri și ajungem în cazemata propriu zisă. Zidurile sunt destul de groase — trec peste un metru — având puternice legături de fier.

Aceasta pe care o vizitez acum are un singur etaj. Altele au două etaje și o cupolă deasupra, eșită deasupra pământului și având o gaură prin care trece țevă unui tun automat, întrebuintat contra avioanelor.

Primul etaj, la 5—6 metri sub suprafața pământului, are un tun mare și în părți câte două mitraliere. Orificiile de eșire sunt numai cât are loc să iasă țevă. Alături, numeroase aparate teletactice și punctul de observație al comandantului. Privesc prin el și în fața mea mi se deschide o panoramă splendidă de unde se vede perfect toată zona spre Nistru, pe o distanță destul de mare în ambele părți.

În al doilea etaj, sunt două tunuri, fiecare având în părți câte o mitralieră care acoperă cu snopul lor de foc tereul pe o distanță de 200 metri, întretându-se cu snopul mitralierelor din cazemata vecină, astfel că nu rămâne nici un colț de pământ nevăzut de gloanțe.

În adâncime fiecare cazemată are 15 metri, având depozite de muniții și alimente pentru trupă.

UN MARE INAMIC: CAMUFLAJUL

Termin vizitarea și plec. Și cum cazematele se întind mult în urmă, mă hotărăsc să îmi continui drumul și în această direcție.

Găsesc o cărăușă și plec spre Komarovka, două comune situate peste deal. Aci, germanii au întinplat o rezistență și au fost obligați să lupte angrig pentru a sfărâma cuiburile de mitralie-

ră din cazemate. Pe unele le-au cucerit cu ajutorul trupelor de asalt, pe altele le-au distrus cu avioanele.

Ceeace a îngreunat enorm lupta trupelor a fost perfectul camuflaj al acestor cazemate. În adevăr, într'un lan de porumb, în mijlocul unei culturi de floarea soarelui sau de păioase, nici nu bănuiai să fie o cazemată. Deasupra și în jurul lor, pământul a fost arat, semănat și acoperit. Numai locul de intrare — o groapă de un metru pătrat — și ventilatoarele de aer, groase cât un burhan și acoperite cu plăci găurite, erau singurele elemente indicatoare.

Pe deal, unde se secerasă păioasele, cazemata fusese acoperită în așa fel încât aveai impresia că este o câpiță de fân sau o grămadă de guno. Nimeni nu putea bănui că din ea venia focul ucigător.

În marginea unui sat, un grup de case îți dă impresia că aci nu se ascunde nici un pericol. Un singur lucru numai, îți atrăgea atenția dacă priveai mai cu atenție. O casă ce se afla la mijloc, construită în felul celelalte, avea hornul de lemn. Intrigat de acest lucru mă apropii și întrebai un copil, ce se afla lângă o poartă, cine stă în casa aceia cu hornul de lemn.

Calm, copilul — să fi avut vreo 12 ani — îmi răspunde într-o moldovenească curată că acolo nu stă nimeni, și este o cazemată rusească. Nu voi să cred, la început, dar când m'apropiai am avut ocazia să văd o serie de rețele de sârmă ghimpată care încingea casa pe toate părțile, lucru ce trăda mâna armatei rusești. Iu copilul cu mine și-l întreb unde este intrarea. El mă conduce cu ușurință prin niște șanturi, apoi deschide ușa casei. Înăuntru era în adevăr, o cazemată rusească. Peretii casei erau de scânduri, putându-se demonta în partea de jos spre a lăsa locul liber avioanelor și proiectilelor ce se trăgeau din înăuntru. În fața orificiilor de eșire groasă care făcea imposibilă apropierea.

PE UNDE A TRECUT „STUKA”

Aciunea trupelor în această parte a fost mult ușurată de avioanele de bombardament (Stuka) cari, — nu știu prin ce minune au putut să descopere aceste cazemate și să le facă praf. Am în față o astfel de cazemată. După apreciere, zidul este de aproape 1 metru și jumătate. Cu toate acestea, bomba aruncată a fărâșat în acest zid o spărtură de circa 3 metri lărgime, prin care ar intra destul de bine un om călare. Înăuntru, puterți de explozie a distrus totul, sfărâmând și tunuri și mitraliere.

Când s'au putut vedea primele rezultate ale avioanelor de bombardament „Stuka” — un ofițer ucrainean dintr-o cazemată rusească a fugit împreună cu trupa și s'a predat germanilor, explicându-le modul de construcție al cazematelor și locurile unde se află instalate ventilatoarele de aer.

Fiind în posesia acestui secret, grupele de asalt s'au furișat năpasta prin spatele cazematelor ce nu fuseseră cucerite și găsind orificiile exterioare ale ventilatoarelor au aruncat înăuntru benzină, pe care au aprins-o. Din cauza căldurii produsă înăuntru muniția a făcut explozie, aruncând în aer cazemata și sfărâmând astfel centrul de rezistență rusească.

Sold. T. P. PASLARU GHEORGHE reporter de război.

Jurnal de război

Lupta unui regiment de dorobanți

Ziua s'a deschis mohorită, cu ploaie mărunță și vânt rece.

Colonelul, comandantul regimentului, vorbește la telefon cu comandantul batalionelor și nu mai conținește cu sfaturile.

Pe la 7 jumătate, norii încep să se risipească și la ora opt și cinci minute când a pornit atacul, soarele strălucea pe cerul senin.

A fost întâi un trăznet al bateriilor din imediata apropiere. Cu un tunet puternic și prelung au răspuns tunurile din bateriile celelalte. Se cutremură văzduhul și pământul de puterea exploziilor, hăuie cerul, văile și colinele de văjăit obuzelor. Proiectile svărlite prin sute de guri de tun, de toate calibrele, plesneau aerul și sbureau șuerând să se spargă în liniile dușmane. Cerul, dacă s'ar fi prăvălit pe pământ cu toate trăznetele lui, n'ar fi făcut un șgomot mai asurzător.

Minutele se scurg mereu. În încordarea aceasta supremă, comandantul își păstrează calmul:

— „Allo, camarade! Dă-i drumul lângă artilerie. Astea sunt ultimele minute ale tragerii de demaraj. Sus pe creastă, repede, și Dumnezeu să ne ajute!”

Și într'un iureș nelănat de mitraliere și obuze dușmane care se sparg în rândurile lor, brații infanteriști se avântă spre creasta dealului. În fruntea companiei, aale printru primii, cade eroic Căpitanul Valter. Sublocotenentul Pantea îi ia locul, dar și el e răpus. Ostașii trec înainte.

Cu telefonul în mână, în adăpostul său, Majorul Petrovici, din regimentul de artilerie, care sprijină acțiunea infanteriei, e în legătură permanentă cu observatorul înaintat al artileriei și cu bateriile din divizionul său.

Câteva lovituri și tunurile au amuțit. Se aude acum din apropiere țâcănitul armelor automate și exploziile proiectilelor de brandt. Protejați de tirul artileriei, dorobanții au parcurs cei 6—800 metri, care-i despart de liniile dușmane, i-au străpuns și acum îi împing înapoi.

Timpu! trece.

Telefonul sună. Majorul ia receptorul:

— „Da! Rezistență puternică?... Arme automate și brandturi?... La dreapta... La ce distanță?... Câte lovituri?... Bine!”

— „Allo... Dă-mi bateriile...”

— „Allo... De la ultimul înălțător, lungiți tragerea cu 200 metri și măriți deriva cu 300 metri... Trage numai două lovituri de probă...”

— „Allo... Tragem acum numai două lovituri... Vezi unde cad și comunică-mi dacă sunt bune.”

Două lovituri sbucnesc și șueratul obuzelor se pierd în depărtare.

— „Bune?... Bine!”

— „Allo... Trageți câte patru lovituri de fiecare tun... cadența două pe minut.”

Și astfel, la câțiva kilometri în spatele primei linii de trăgători, artileria noastră trage cu precizie umiltoare, distrugând înțăriturile dușmane, secerându-le rândurile, sprijinând avântul dorobanților noștri netemători de moarte.

Au trecut aproape două ore de la începerea atacului.

Satul a fost ocupat de ai noștri. Mitralierele și brandturile se aude mai slab din depărtare acoperite când și când de bubuiturile tunurilor.

În dreapta se vede un alt sat incendiat, acoperit de un nor gros de fum negru. În față linia a treia a trăgătorilor înaintează prin flanc câte unul. Linia a doua a trăgătorilor curăță satul. Grupuri de ostași încercjoară casele, distrug cuiburile de mitraliere care trag încă asupra noastră. Bolșevii cari scapă, sunt luați prizonieri, adunat vreo 50—60 în marginea satului, ei sunt și ofițeri evrei, femei și civili.

Merg la poalele unui dâmb, între un șir și o livadă. Se aude tot mai puternic șmet de motoare și până să vedem ce e un stol de avioane de vânătoare ruse.

„Kata” s'au năpustit asupra noastră, gând cu mitralierele și aruncând grenade. Motoarele fac un șgomot înspăimântător, mitralierele răpăie, gloanțele șueră în toate direcțiile, clipocesc în apa lacului ciupesc țărâna de pe dâmbul pe care nălipi una cu pământul, grenadele oleacă niște pocnituri, ici colo, pretutindeni juțul nostru.

Dar curând au apărut în albastrul cerului avioanele noastre de vânătoare care pus pe fugă „bondarii” cu steaua roșie.

Pe dealul din față, trăgătorii au pornit spre creastă. Cum înaintează pe brațurile buruienilor înalte, nu li se văd decât șir și umerii. Am trecut prin livadă. Căi și morți, gamele cu resturi de mâncare, haioa civile, efecte militare, arme și cu muniții sunt răspândite peste tot.

Bang... jiji... un proiectil de brandt sparge în apropiere și un nor de fum ascunde cu țărână se ridică. Crenguțe și frunze retezate de schije cad la pământ. Proiectilul se sparge mai încolo. Mă arunc în adăpost, la rădăcina unui pom în marginea livezii. Exploziile s'au înmulțit. Înainte, înapoi, în dreapta, în stânga, chiar lângă groapă și ml-o umple de țărână de țur împrejur e o ploaie de obuze și schije.

Stau ghemuit cu capul în pământ. Mă pare că groapa e prea mică, minutele se scurge. De când stau așa?... Nu știu. Călețul îmi arde, buzele îmi sunt uscate. Gândăcel negru din fundul gropii, începe să se urce pe un pai. N'ajunge nici la jumătate, și cade pe spate. Dă din piciorul lui subțiri se întoarce și pornește la un pai în sus... Mă gândesc la ostașii cari sunt pe deal. Cred cu siguranță că nu pot să afară în focul acesta... Poate s'au retras. Sunt nelănat și mă cuprinde groaza gândul că au să dea rușii peste mine.

Scot capul afară, numai cât pot cercui cu ochii împrejur. În livadă, doi cai pasă liniștit, un purcel s'a ghemuit la piciorul lor. De pe deal din buruieni apare încă câte o cască, se rotește într-o parte și se alță, apoi dispăre. Trec câteva secunde liniște.

„Înainte, români! — aud strigătul în stânga mea și un ostaș cu pușca mitralieră se repede afară din groapă și pornește înainte.

„Înainte, români! — repetă alții chemarea și cu toții se avântă spre creastă. Privesc fără să pricep. E posibil?... Se poate înainta prin iadul ăsta?”

Amuțită o clipă, simfonia exploziilor pornește cu intensitate crescândă.

„Înainte, români! — aud mereu și strigătul acesta, repetat de sute și sute de glasuri ca de un ecou fantastic, în ploaia de foc și de fier care seceră totul în calea ei, are atâta măreție încât mă cutremură.”

„Înainte, români! — se aude din depărtare. Dorobanții au ajuns pe creastă. Drumul s'a retras în vale. Mitralierele noastre țâcănesc fără încetare. Brandt-urile trăslovitură după lovitură, gloanțele se încercizează în aer, proiectilele explodează și încetat și ostașii noștri înaintează mereu.”

Așa am văzut trecând spre victorie eroii unui regiment de dorobanți.

Sergent T. R. Smeu Dumitru, reporter de război P. P.

Dardanelele în trecut și în prezent

Costat-o pe Turcia lupte îndelungate până să poată realiza la Dardanele un statut, să corespundă dorinții sale de neagenitate suveranitate și securitate în această zonă. De când au cucerit turcii Bosphorul în 1453, a avut întâi putere la Dardanele și a numita regulă osmană, adică sula putea oricând să închidă strâmtorile la bunul său plac. O modificare a acestor stări a survenit de abia cu ivirea lui Petru cel Mare al Rusiei la Marea Neagră. El a putut obține dela Turcia în 1699 deschiderea strâmtorilor pentru interesele flotei comerciale rusești, dar această reglementare a rămas totuși în vigoare numai până la sfârșitul secolului.

O schimbare mai mare a adus pacea de la Kuciuk Kainargi din 1774, cu care s'a încheiat războiul dintre Ecaterina II și Rusia. Tratatul prevedea în art. 1 că o flotă de război rusească poate staționa în Marea Neagră și că vasele comerciale rusești, fiind libere să treacă prin Dardanele, au oricând dreptul să treacă liberă prin Dardanele. Un pas mai departe către țintă, adică să aducă sub controlul său ieșirea din Marea Neagră, l-a făcut Napoleon în anul 1799. Atunci, când Napoleon îi amenința poziția în Egipt, Poarta și-a căutat acoperirea apăsătoare la Rusia, declarându-se gata, în schimbul sprijinului rusesc contra Franței, să lase și vasele de război rusești a trece oricând prin strâmtori.

Dacă până aci lupta pentru Dardanele se ducea mai mult între Turcia și Rusia, apoi în anul 1807 a apărut și Anglia ca parte interesată. Asigurarea drumului pe mare spre India i-a inspirat ei atunci pentru prima oară dorința unui oarecare control asupra strâmtorilor. În războiul ruso-turc din 1807, Anglia a intrat în acțiune de partea celor dintâi, deoarece, în lupta ei contra Franței, găsea necesară o Rusie puternică. Ea a forțat Dardanelele și în 1809, la negocierile de pace — acum luase atitudine contra Rusiei — a izbutit să obțină pierderea dreptului de trecere prin strâmtori a tuturor vaselor de război sub orice pavilion. Astfel ea se credea asigurată în sectorul acesta împotriva surprizelor din partea flotei rusești. Și la redijerea primei convenții internaționale asupra strâmtorilor, convenția dela Londra din 1841, a fost hotărâtoare tot atitudinea britanică. Interdicția trecerii pentru vase de război a fost confirmată și trebuia să aibă valabilitate cât timp Poarta însăși nu era implicată în război.

O altă îndepărtare a Rusiei dela strâmtori a izbutit Anglia s'o impună cu prilejul războiului Crimeei. Prin pacea dela Paris din 1856 Marea Neagră a fost neutralizată. Prin aceasta Rusia a pierdut dreptul să mai țină acolo o flotă de război. De altminteri au rămas mai departe în vigoare dispozițiile convenției dela Londra. Firește statutul acesta n'a avut durată lungă. Rusia a profitat de situația europeană din 1870 ca să-și redobândească drepturile de suveranitate pierdute, izbutind să obțină, prin tratatul dela 1871, recunoașterea situației nou create.

La congresul dela Berlin din 1878, iar s'au încrucișat spadele între Anglia și Turcia pe chestiunea Dardanelelor, fără ca această răfuială să producă o modificare a situației existente. Dela apariția Angliei pe acest plan, Turcia era așa dar îndepărtată practic și complet dela drepturile sale de a dispune asupra Dardanelelor, de către o putere străină de spațiu și chiar și

Rusia s'a văzut mai mult decât oricând distanțată de vechiul ei vis de dominație a strâmtorilor.

Cu războiul mondial Anglia crezuse că a sosit și timpul să aducă Dardanelele și Bosphorul direct sub dominația sa. Totuși acțiunea din Galipoli întreprinsă în acest scop s'a prăbușit lamentabil, însă prin dictatul dela Lausanne din 1923 Londra tot s'a apropiat de ținta sa, obținând neutralizarea Dardanelelor. Toate vapoarele de comerț și de război trebuiau să aibă pe viitor trecere liberă. Controlul trecerii a fost încredințat unei comisii a Ligii Națiunilor. Turcia n'a uitat niciodată această extrem de mare umilire și a prins cu dibăcie prima ocazie de a stinge dictatul britanic.

La conferința dela Montreux din anul 1936 s'a procedat la reglementarea Dardanelelor făcându-se o convenție care și azi mai are putere juridică și care restabilește în mare parte, după sute de ani, drepturile suveranității turcești asupra strâmtorilor. După convenția dela Montreux, trecerea vaselor comerciale nu e supusă ni-

ci unui control în timp de pace. Ba și în timp de război pot trece vapoarele de comerț, cât timp Turcia nu face parte dintre beligeranți. Dacă însă ea participă la un război, atunci vapoarele de război sunt obligate să se abțină dela orice ar putea avea ca rezultat sprijinirea adversarilor.

Vapoarele de război au trecere liberă în timp de pace numai dacă sunt mici. Vapoarele de război mari ca și submarinele pot trece prin Dardanele numai dacă aparțin unui stat riveran al Mării Negre. În caz de război are valabilitate aceeași dispoziție, dacă vapoarele sunt proprietatea unei puteri care participă la război trecerea este interzisă, afară dacă numai Turcia nu e obligată printr-o convenție de asistență față de unul dintre adversari. În tot cazul, le este interzis vapoarelor de război ale puterilor beligerante să întreprindă operațiuni de luptă în interiorul strâmtorilor. Dar dacă Turcia însăși este parte beligerantă, atunci reglementarea trecerii o face ea cum crede de cuviință.

Statele Unite și războiul european

Ajutorul destinat Sovietelor, un gest de încurajare

Indemnul la rezistență comunistă echivalează cu soarta Franței

Washington, 16 (Rador.) — Corespondentul agenției DNB anunță:

Cercurile politice din Washington consideră recenta declarație a președintelui Roosevelt, prin care acesta a afirmat că ajutorul material destinat Rusiei Sovietice va fi prestat cât mai rapid posibil, numai ca un gest de încurajare.

În general domnește impresia că un ajutor efectiv nu va putea fi dat prea curând forțelor sovietice. Aceste forțe ar trebui deocamdată să apere Moscova cu materialele pe care le au la îndemână.

Mai mulți comentatori amintesc telegrama pe care președintele Roosevelt a adresat-o în ziua de 15 Iunie 1940, d-lui Paul Reynaud președintele de consiliu al Franței, în care afirma ca Statele Unite vor furniza Franței avioane, tunuri și muniții atât timp cât Franța va continua rezistența sa. Numai după opt zile însă, Franța era învinsă.

AJUTOARELE DESTINATE ANGLIEI VOR PUTEA FI EXECUTATE ÎN 1942

Washington, 16. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB comunică:

Președintele Roosevelt, primind marți pe ziariști, a ținut să scoată în relief că Statele Unite au expediat până în prezent materiale de război în Anglia, China și America de sud.

Cel mai târziu în anul 1942, a spus președintele Roosevelt, Statele Unite vor putea executa angajamentele contractate față de Anglia în schimbul plății efective. D. Roosevelt a refuzat să se pro-

nunțe asupra propunerii făcute de d. Morgenthau secretarul tezaurului, anume de a se promulga o lege specială prin care să se reducă la 6 sau 7 la sută beneficiile de război.

Această propunere reținuse puternic atenția cercurilor bursiere și industriale.

Răspunzând la chestiunea de a se ști dacă Sovietele doresc ca materialele de război să le fie livrate pe baza autorizației acordată de președintele Roosevelt, acesta a declarat că în această chestiune urmează să primească informații din partea dlui Harriman la înapoarea acestuia.

INTERVENȚIONISȚII AMERICANI TOT MAI AMBȚIOȘI

Newyork, 16. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB comunică:

Ziarul „Chicago Daily Tribune” publică un articol de fond în care se pronunță împotriva desființării interdicției relative la intrarea vapoarelor de comerț americane în zonele de război. Articollu atrage atenția asupra metodelor puse în aplicare de guvern pentru a lupta împotriva opoziției celor care socotesc că Statele Unite urmează să rămână în afară conflictului.

În statul Montana, de exemplu, autoritățile federale au făcut nepopular pe senatorul izolaționist Wheeler, prin suprimarea subvențiilor pe care acest stat le primea până acum.

Populația a fost înștiințată că această

Primăria comunei Sânpetru-Mare, Județul Timiș-Torontal. No. 367/1941.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștința celor interesați, că în ziua de 31 Oct. 1941 orele 11 se va ține la această primărie, licitație publică cu oferte închise și sigilate pentru procurarea celor 20.000 buc. cărămidă arsă, necesară la construirea unui grajd de reproducători.

Devizul și caietul de sarcini se pot vedea în orele de lucru la cancelaria notarială.

Licitatia se va ține în conformitate cu art. 88—110 din L. C. „, și toate normele în vigoare referitoare la licitațiuni.

Ofertele însoțite de garanția de 5% se vor depune sigilate și timbrate legal. Dată în Sânpetru-Mare, la 5 Octovrie 1941.

Primar, Indescifrabil. notar, Indescifrabil.

S'a deschis singura blănărie românească,

TEODOR TAPU (DIN ORADEA)

TIMIȘOARA I, str. Mercy Nr. 7
(vis a vis de Prefectura Județului)

Mare asortiment de blănuri în tot felul.
— Rog sprijinul onoratului public. —

CINEMA THALIA

Filmul care marchează triumful stăruinței actuale.

HELI FINKENZEILE
HANNES STELZER

Nemurtoarea compoziție muzicală a lui Mozart, cu concursul orchestrei simfonice din Berlin și Viena și Balletul Operei din Viena.

Inceputul reprezentațiilor 3—5—7—9, Duminică și Sârb. și la orele 11 și 3 d. m.

CADOURI!

Cel mai mare asortiment în ceasuri de dame și bărbătești, brățări, etc.

la:
CEASORNICARIA ȘI BIJUTERIA
CREȘTINA

ORA FIXĂ

Timișoara IV, str. I. C. Brătianu 31

Mica publicitate

APARE IN FIECARE ZI UN LEU
CUVANTUL MINIMUM 10 CUVINTE
 Anunțurile în chenar, prețul dublu, iar cele cu obiect tarit special. Orice anunț cerut să apară în altă rubrică decât cea respectivă, se taxează dublu.

Se caută serioasă se caută la curățenie ușoară și fiert. Tot acolo se caută și un rețetar în stare bună. Adresa: Gimpel, Str. Carlova, Nr. 6. II.

Se caută locuință cu 2 camere. Adresa Secretariatului Facultății de științe telef. 16-99.

Vand dormitor complet și bufet sufragerie. A se adresa I. str. Eugen de Savoia 8, apart. 6.

De vânzare aparat de diatermie în perfectă stare de funcționare și puțin întreținut, pe un preț convenabil. A se adresa la ziar.

Cumpăr cizme sau șosoni pentru dame, nr. 38, cu tocuri joase, în stare bună. III. Str. Romulus 10.

Restauranțul „Carul cu bere” bulev. Regele Mihai I. din Timișoara, caută pentru angajare imediată un bucătar sau bucătăreasă.

Se caută urgent locuință cu una sau două camere, având toate dependințele: bucătărie, baie, cameră de alimente, etc. A se adresa la ziar sub „Urgent”.

Caut un pianino de închiriat. D-na Ștefan Cetate str. Buteanu Nr. 1, lângă Seminarul Romano-Catolic.

Funcționar nemobilizabil, cu îndelungată praxă de birou, scriu la mașină, puțină contabilitate, caut orice post corespunzător adresa la ziar sub „Refugiat”.

Se caută doi elevi în gazdă. Vor primi întreținere completă, precum și meditații la orice materie. A se adresa: I. Măndru, II, str. Cantacuzino 4.

Folosită mica publicitate a ziarului „Dacia”. Orice anunț publicat în ziarul nostru își ajunge scopul imediat. — Cereți serviciu și căutați personalul de care aveți nevoie prin ziarul „Dacia” pentru a fi imediat satisfăcuți.

Student Școala Politehnică, meditează elevi de liceu, orice clasă, la partea științifică. A se adresa la redacția ziarului nostru.

Cinema APOLLU

Joi, Vineri, Sâmbătă
Cântărețul poporului
 PAUL HÖRFIGER
 Dela 19 Octombrie—22 Octombrie
Un vals de odinioară
 Hans Moser Marte Harell Theo Lingner
 dela 23 Oct.—25 Oct.
Inamicul ne pândește
 SENEZ DELTGEN
 KIRSTEN HEIBERG
Evreul Sūs
 cu
 FERDINAND MARIAN
 CRISTINA SEDEB
 Inceputul reprezentațiilor 3—5—7—9.
 Duminică și sârb. și la orele 11 și 3 d.m.

CETAȚENE, CONTRIBUE ȘI TU CAT MAI MULT LA SUBSCRIEREA IMPRUMUTULUI REINTREGIRII, CA ASTFEL SĂ FI LA ÎNĂLȚIMEA OSTAȘILOR CARE ÎȘI JERTFESCU VIATA PENTRU REFACEREA GRANITELOR SFĂRTECATE ALE ȚĂRII.

Fapta laudabilă a comunei Boldur

Lugoj, 15. — Prin sânguința cucernicului părinte Zaharia Humita, a d-lui notar Ilie David și a d-lui primar, s'au strâns dela credincioșii ortodocși ai micii parohii Boldur (județul Severin), și s'a împărțit ostașilor răniți din spitalul militar Lugoj masa (prânzul) constând din: 443 buc. colaci, 250 kg. cartofi, 45 kg. ceapă, 25 kg. zarzavaturi, 84 kgr. făină fină, 110 pui fripți, 14 rate fripte, 20 litri lapte, 2½ litri smântână, 11 kgr. tărhană pentru ciorbă, 25 kgr. carne de pui pentru ciorbă, 1050 buc. țigarete plugari. Fapta vrednicilor conducători și a cinstiților locuitori ai acestei mici, dar curate comune, este vrednică de reelevant, de laudat și demnă de urmat de către toți bunii creștini și români din județul Severin. Dumnezeu să le răsplătească jertfa lor morală și materială, față de iubitorii de

Hristos și de Țară, ostașii răniți din spitalul militar Lugoj, cărora li s'au împărțit aceste ofrande, drept recunoștință pentru eroismul lor.

Cinema CORSO

Prezintă filmul
Virginia City
 cu
 EROOL FLYNN MIRIAM HOPKINS
 Jurnal românesc de războiu Nr. 10.
 Reprezentații zilnice 3, 5, 7, 9.

Primăria comunei Coșava.
 Nr. 1252/1941.

PUBLICAȚIUNE

Se aduce la cunoștință generală, că în ziua de 25 Octombrie 1941, ora 11, se va ține în localitatea primăriei comunei Coșava licitație publică, cu oferte închise, continuându-se cu supraoferte verbale, pentru vânzarea a 1239 metri steri lemne de foc despicate, esența fag.

Lemnele se vând loco pădure.

Licitarea se va ține în conformitate cu dispozițiunile art. 88—110 din Legea contabilității publice. Regulamentul oficiului central de licitații și normele publicate în Monitorul Oficial Nr. 127 din 4 Iunie 1931.

Ofertanții sunt obligați a depune înainte de începerea licitației garanția legală de 5% în numerar sau efecte de Stat.

Condițiunile speciale ale licitației se pot vedea zilnic în biroul Notariatului Margina, în orele de serviciu.

Coșava, la 22 Septembrie 1941.
 Primar Anghel.
 Notar, Iosif Titel.

Corpul Portăreilor Tribunalului Timișoara, din Timișoara
 Dos. No. 3373—1931.

PUBLICAȚIE DE LICITAȚIE

No. 12446

Se aduce la cunoștință publică, că în baza deciziei No. 4106/1931 a Judecătoriei I. Urbană Timișoara și No. G. 7473/1931 al Judecătoriei I. rbană Timișoara în cauza execuțională a urmăritoarei Casa de Credit a Agricultorilor din județul Timișoara pentru suma de 45.000 lei capital, interese de 10 la sută dela 27 Februarie 19-1, lei 1922 spese deja stabilite restante și cele ce vor mai surveni, se vor vinde prin licitație publică în ziua de 17 Octombrie 1941, ora 12 a. m. în Timișoara II. Str. Aurel Cosma No. 3, obiectele sechestrate și anume: 1 mașină de cusut, 1 oglindă, 2 tablouri, 1 cuier, 1 tablou, 1 otoman, 1 credent, 1 bufet, 2 tablouri, 1 scaun, 2 tablouri, 1 postament, 1 ceas de perete și altele prețuite în 32.250 lei.

Conform art. 20 al Novelei din 1908 prezenta licitație se ordonă și în favorul celorlalți creditori, cari au sechestrat obiectele de mai sus.

Timișoara, la 1 Octombrie 1941.
 Portărele: Aurel Goian

CINEMA CAPITOL

TRIUMFUL FILMELOR!

GUSTAF Gründgens
 LENY MARENBACH
 JOHANNES RIEMANN
 CAMILLA HORN
 EUGEN KLÖPPER

Friedemann Bach

E greu să fi fiul unui astfel de părinte ca JOHANN SEBASTIAN BACH, mai ales când pe portativul inspirațiilor muzicale nu izbutesti să legi decât acorduri minore.

Reprezentațiile încep la orele 3, 5, 7 și 9 Dumineci și sârb. matineu la orele 11 a. m.

RADIO ROMÂNIA

Joi, 16 Octombrie

Radio România, Radio București
 tu pe Unde scurte.
 6.55—8.30: Ora dimineții. Deschiderea emisiunii; Marșuri (discuri); Radio-jurnal (I); Concert de fanfară română-germană. 11.50: Deschiderea emisiunii. 12.00: Jurnal în limba germană. 12.10: Jurnal în limba rusă. 12.20: Muzică variată (discuri). 12.30: Radio-jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor. 12.50: Ora Ostașului. 13.50: Serviciul știri germane. 14.00: Radio-jurnal (III). 14.20: Muzică variată (disc.). 14.30: Ora rănitorilor. 15.30: Reportajii de pe front în limba germană. 15.40: Închiderea emisiunii de prânz. 17.00: Cronica literară. 17.30: Muzică variată (discuri). 17.30: Radio-jurnal (IV).
 17.40: Universitatea Radio-Cielul. Mente culminante ale granițelor noastre: Prof. Ion Nistor: Moldova între cel Mare și a lui Petru Rareș.
 18.00: Concert simfonic al Orchestrei Radio dirij. de Ionel Perlea voce: Evantia Constantinescu.

Radio România
 19.00: Jurnal în limba italiană. Jurnal în limba ucrainiană. 19.30: Jurnal în limba turcă. 19.40: Jurnal în limba turcă.

Radio București
 19.00: Muzică vocală (discuri).

Radio România, Radio București
 Postul pe unde scurte
 19.50: Serviciul de știri germane. Radio-jurnal (V); Sport. 20.20: Muzică din trei secole (discuri).

Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m. Semnal. 22.50: Emisiune în limba germană. 23.00: Emisiune în limba germană. 23.20: Emisiune în limba italiană. Muzică (discuri). 23.40: Emisiune în limba franceză. Muzică (discuri). Închiderea emisiunii.

Vineri, 17 Octombrie

Radio România — Radio București
 postul pe unde scurte.
 6.55—8.30: Ora dimineții. Deschiderea emisiunii; Radio-jurnal (I); Concert marșuri (discuri); Concert de fanfară închiderea emisiunii.
 11.50: Deschiderea emisiunii.
 12.00: Jurnal în limba ucrainiană.
 12.10: Jurnal în limba rusă.
 12.20: Muzică variată (discuri).
 12.30: Radio-jurnal (II); Jurnal cultural și Poșta sâtenilor. 12.50: Ora ostașilor. 13.50: Serviciul german de știri. 14.00: Radio-jurnal (III). 14.20: Muzică variată (discuri). 14.30: Ora rănitorilor. 15.30: Reportajii de pe front. 15.40: Închiderea emisiunii de prânz.
 17.00: Cronica dramatică.
 17.15: Cântă Erna Sack (discuri).
 17.30: Radio-jurnal (IV).
 17.40: Universitatea Radio-Cielul. Mente culminante ale granițelor noastre: Prof. Ion Nistor: Moldova între cel Mare și a lui Petru Rareș.
 18.00: Concert de fanfară română-germană.

Radio România
 19.00: Jurnal în limba italiană. Jurnal în limba ucrainiană. 19.30: Jurnal în limba turcă. 19.40: Jurnal în limba turcă.

Radio București
 19.00: Opere cu acelaș subiect, „Falstet” de Gounod, de Boito și de Berlioz. (Prezentare muzicală de Alfred Alessandrescu).
 Radio România — Radio București
 19.50: Serviciul de știri germane. Radio-jurnal (V); Sport. 20.15: Muzică din trei secole (discuri). 21.00: Închiderea emisiunii.

Emisiunea pentru străinătate pe Postul de unde scurte de 32.4 m. Semnal. 22.50: Emisiune în limba germană. 23.00: Emisiune în limba germană. 23.20: Emisiune în limba italiană. Muzică (discuri). 23.40: Emisiune în limba franceză. (Muzică (discuri). 23.50: Emisiune în limba engleză. Muzică (discuri). 0.15: Închiderea emisiunii.

INFORMATIUNI

CALENDAR

Joi, 16 Octombrie

Radio: Sf. Martir Longin Sutaşul, Sf. Gal Abatele. Farmacii de serviciu: I. „Minerva”, str. 10 Mai 5; Circ. St. Treime”, str. Dacilor 10; Circ. III: Botezătorul”, pta Axente Sever; Circ. St. Gheorghe”, pta gen. Dragalina 15. Servicii: Panaioth; Mehala; Chioresanu; V. Eremici acestea trei au servicii permanente. Salvarea 44-44.

Spectacole:

Teatru: „Cântăreţul poporului”, „Friedemann Bach”, „Melodia unei nopţi”, „Virginia City”, „Călăreţul Misterios”

PARASTAS. La 18 Oct. se implinesc 2 ani de când moartea nemiloasă a lui, în floarea vieţii, din mijlocul alor pe aceia, care a fost GEORGETA TRĂBESCU. Pentru odihna neprihănită a sufletului se va oficia un parastas, duminică, 19 Oct., după Sfta Liturgie, în biserică ortodoxă din cartierul Iosef. Cei ce au cunoscut-o şi au iubit-o, sunt rugaţi ca să participe la acest parastas, pentru ca împreunând rugile lor să treacă Cel Atotputernic, cu acelea ale celor pe cari i-a lăsat în veci nemănuşat, să trimită dincolo de mormânt, sufletul lor de dragoste aceleia, care a fost în viaţa sa scurată iubirea, lumină şi seninătate întru chipată.

Teatrul Corăscu la Timişoara
TIMIŞOARA, 16. — După o absenţă de 10 ani, sârbătoritul artist, CORĂSCU, dela Mişcarea Culturală a Municipiciului Bucureşti, va da în sala Culturală a Municipiciului Timişoara, un concert popular în colaborare la 17 Octombrie orele 5 seara. Programul cuprinde cântăci comice şi din repertoriul popular.

Spectacolele Operei Române din Cluj la Timişoara

Vineri, 17 Oct. MIREASA VANDUTA Premieră cu Lya Hubic, C. Ujeicu, Tudoran Ionei în rolurile principale.

Sâmbătă, 18 Oct. RIGOLETTO cu Diuocenco, Maria Mihai, H. Demetrescu, Chirval.

Duminică, 19 Oct. MIREASA VANDUTA cu Lia Hubic, Maria Ciolac, C. Ujeicu, I. Rânzescu, Tudoran.

Luni, 20 Oct. CAVALERIA RUSTICANA şi PAGLIACCI cu Florica Istrate, Suzana Bosică, T. Nicolau, H. Demetrescu, I. Andreescu, Lia Hubic, Rânzescu, Ursulescu, T. Gavrilescu.

Marţi, 22 Oct. NAPASTA cu Any Ducu, C. Ujeicu, Znamirovski, Ursulescu, Avrigeanu în rolurile principale.

PROGRAMUL SAPTAMANAL AL TEATRULUI NAȚIONAL DIN CLUJ LA TIMIŞOARA

Joi, 16 Oct. 1941: „O noapte furtunoasă” şi „Conul Leonida” faţă cu reacţiunea de Ion Luca Caragiale.

Sâmbătă, 18 Oct. 1941: „Năzdrăvăşiiile Diavolului” de Al. Bisson.

Duminică, 19 Oct. 1941: „O noapte furtunoasă”, „Conul Leonida” faţă cu reacţiunea de Ion Luca Caragiale.

— **Accident.** Autotaxiul Nr. 2052 Timişoara, condus de şoferul Soros Rudiei din comuna Ghiroda, s'a ciocnit în Piaţa Badea Cârţan, cu un camion, cu doi cai. Camionul era condus de către locuitorul Seleş Ştefan, din Str. Vasile Cârlova 20. Accidente de persoane n'au fost. Poliţia cercetează cazul.

— **Ministerul Muncii, Sănătăţii şi Oc. Sociale.** Ambulatorul Policlinic, Secţia de copii şi prenatale. Zilnic consultaţii şi tratamente medicale gratuite, pentru copii şi femei. Oarele 8—11. Timişoara, IV. Str. Berthelot Nr. 1.

— **Tragicul sfârşit al unei bătrâne.** Organele poliţieneşti au fost înştiinţate, că în strada Dacilor 34 s'a întâmplat o nenorocire. Mergând la faţa locului, s'a constatat, că femeia Pop Antonia, de 74 ani, s'a strangulat în locuinţa sa. Motivul care a determinat pe această femeie să se sinucidă, nu se cunoaşte. Poliţia anchetează cazul.

„Astra Bănăţeană”
 şi va tine „Adunarea Generală” Duminică 19 Octombrie la ora 11 1/2 la Liceul Comercial din Timişoara. Domnii membri sunt rugaţi să binevolască a participa la adunare.
 SECRETAR

TURNUL COMPANIEI
„CĂRĂBUS”
 DIRECTOR: C. TANASE
 PALATUL CULTURAL
 Sâmbătă, 18 Octombrie 1941
 la Timişoara
 Matineu ora 8 jum. şi 8 seara
 prezintă pe
VASILACHE
 in
FIRFIRICĂ
 Comedie în 3 acte de V. Vasiliache şi St. Cristodulo
 Cassieria preschimbă vechile bilete dela „Scandal la Savoy”

REPREZENTANȚA PENTRU
 MAȘINI DE CALCULAT
BRUNSVIGA

BRUNSVIGA
 LA FIRMA
Olympia
 MAȘINI DE SCRIS
 Timişoara I. Str. Lovinici No. 5.
 Telefon: 16—23

In hotarul comunei Săcălaz s'a aflat cadavrul unui necunoscut

Timişoara, 16. — Parchetul Timişoara a fost înştiinţat, că în hotarul comunei Săcălaz se află un cadavru necunoscut. Din cercetările făcute se putut constata, că nimitul ar avea vârsta de 40—50 ani. După îmbrăcămintea lui el ar fi de origine maghiară. Asupra lui puţin aflat nici un act de

In atenția întreprinderilor

Bucureşti, 16. (Rador). — Faţă de măsura luată de Ministerul Economiei Naţionale de a obliga întreprinderile cu mai mult de 50 salariaţi să se îngrijească de aprovizionarea salariaţilor ce au, cu articole de primă necesitate, Ministerul de Finanţe a dispus ca timbrul de 4 la sută ce se percepe la toate cumpărăturile să nu fie perceput de a doua oară de către întreprinderi, asupra vânzărilor ce se vor face către salariaţii săi.

Noul ataşat militar german din Bucureşti

Bucureşti, 16. (Rador). — Incepând dela 15 Octombrie colonelul Spalcke, din marele comandament al armatei, preia postul de ataşat militar pe lângă legatia germană. Colonelul Dr. Spalcke, nu este necunoscut în România. El a condus până acum misiunea militară germană în România, şi a fost distins pentru meritele sale în acest domeniu, cu Coroana României în gradul de mare ofiţer. Colonelul Spalcke, va rămâne şi mai departe şeful misiunii militare germane.

Denunţaţi speculanţii!

Speculanţi condamnaţi în Capitală

Bucureşti, 15. (Rador). — Instanţa specială pentru reprimarea sabotajului economic a condamnat eri pe următorii speculanţi din Capitală: Medinev Marcu din str. N. Balcescu 29 la: 3 luni lagăr, Lupu Buium din str. Vasile Cârlova, la o lună lagăr, Leonte Gottesman din str. Romană 156 la o lună lagăr, Iordana Dumitrescu, Nastase Pârvu: 3 luni lagăr, Victoria Ciungu din str. Basarabiei 34: o lună lagăr şi Ion Constantinescu din str. Buzeşti 37: la 3 luni lagăr..

O dispoziție a autorităților militare superioare

Bucureşti, 15. (Rador). Se aduce la cunoştinţa generală, că în situaţia operativă actuală, autorităţile superioare militare se găsesc în imposibilitatea de a mai da aprobări pentru deshumarea şi transportul eroilor căzuţi pe câmpul de luptă. Famiile celor căzuţi, precum şi toţi acei cari ar dori să facă astfel de deshumări, sunt deci rugaţi să nu mai înainteze cereri în acest sens, întrucât nu pot fi satisfăcute, nici chiar dacă dispun de mijloace proprii de transport. Această măsură are un caracter temporal.

Locuitorii comunei Secăşeni-Caraş răspund la apelul dnei Eliza general Dragalina

Secăşeni 14. — In urma apelului patriotic şi măreţ al dnei Eliza general Dragalina, pe lângă mulţi alţii, au răspuns şi locuitorii comunei Secăşeni, din jud. Caraş, and fiecare din avuţii lor pentru cei ce luptă pe front împotriva boşevismului. Din iniţiativa primarului comunei, d. Vasile Daba, toate d-nele şi d-rele din această comună s'au întrunit într'o şedinţă, formând societatea „Crucea Roşie”, cu secul în Secăşeni. Cu acest prilej s'a ales un comitet format din d-nele: inv. Marioara Sdic, preşedintă; Marioara Modoran, vicepreşedintă, Maria Frunză Verde, csaleră, d-ra Vlora Bunea, secretară; membre: dnele Cornelia Scrobot, Illea Iosana, Maria Potoceanu, Vlora Căpriţă, dra Mărioara Bejinaru, dna Florica Linţa. Indată după constituirea comitetului, s'a trecut pe teren, colectându-se următoarele: Suma de lei 7300, Făină (grâu) 80 kgr., Fasole 152 kgr., Cartofi 112 kgr., Lână 14 kilograme. Pe lângă acestea, d. Illea Vasile a dat 1000 lei pentru biserică din Cernăuţi şi una mie de lei pentru soldaţii răniţi. Fapta locuitorilor din comuna Secăşeni, merită toată lauda, putând fi dată ca exemplu pentru mulţi alţii.

Turneul Teatrului german în Banat

După un turneu foarte reuşit prin Vechiul Regat şi în Ardeal, teatrul german, sub conducerea dlui Ioan Stüwe vine şi în Banat şi va da câte o reprezentaţie la 15 Octombrie în Arad şi la 17 Octombrie în Timişoara şi anume în sala palatului cultural (fost Hotel Ferdinand).

Comunitatea artistică din care este compusă ansamblul acestui teatru, are renumele cel mai bun. Ea ne aduce un program excelent şi artistic.

Prima parte din acest program o formează opera bufă într'un singur act: „Duşmanul muzcel”. In partea a doua se oferă cântece din diferite provincii ale Germaniei şi anume: Un joc vechi din Styria, jocuri şi cântece din sudul Germaniei, din părţile nordice şi din mijlocul Germaniei, din fosta Austria şi din Rhenania.

Un program deci foarte larg şi o reprezentaţie de prima calitate şi artistică.

Colaborarea culturală româno-germană

Dejunul oferit de către d. AL. BĂDAUȚĂ Secretarul general al dlui W. KNOTHE Consilier superior în Minis- terul Propagandei Reichului

București, 16 (Rador.) — Eri a avut loc la restaurantul „Capsa” un dejun intim oferit de d. Al. Bădauță, secretarul general al Ministerului Propagandei Naționale d-lui W. Knothe, consilier superior în Ministerul Propagandei Reichului. Au participat: din partea legăției germane: d-nii Müller și Feist, atașați culturali, Kyser, directorul soc. O. C. R., iar din partea Oficiului Național Cinematografic, d-nii: Victor Ion Popa, președintele comitetului O. N. C., ing. G. Popovici, membru în comitetul O. N. C., N. V. Puscaru, directorul Cinematografiei și membru în comitetul O. N. C., dr. I. Cantacuzino, directorul O. N. C. și E. Ciucianu, consilier de presă.

Condamnări la moarte în Protectorat

Praga, 16. (Rador) — Corespondentul Agenției DNB comunică: Curtea marțială din Praga a condamnat la moarte prin spânzurătoare șase persoane care s'au făcut vinovate de sabotaj economic. Curtea marțială din Brünn a condamnat la moarte prin spânzurătoare trei persoane vinovate de cri-

ma de sabotaj economic și port ilegal de arme. Alte trei persoane fost condamnate la moarte prin împușcare.

Verdicturile au fost executate în ziua de 14 Oct. Curtea Marțială din Praga a achitat două persoane trimise în judecată pentru sabotaj economic.

În ajunul prăbușirii comuniștilor

Moștele lui Lenin transportate în Urali

Roma, 16 (Rador.) — Corespondentul agenției Stefani transmite:

Împreună cu guvernul sovietic au părăsit Moscova pentru totdeauna și moștele lui Lenin.

Știrea e transmisă de un corespondent al lui „American Journal” care precizează că rămășițele imbalsamate ale înmormântării bolșevizmului au fost luate din mausoleul ridicat în Piața Roșie și transportat într-o localitate din Urali.

Corespondentul ziarului american adaugă că operația a fost executată în

cea mai mare taină căci dacă populația Uniunii Sovietice ar fi aflat de ea, ar fi interpretat-o drept o indicație sinistă a catastrofei. Este însă sigur că locuitorii ce au mai rămas la Moscova nu se preocupă prea mult de soarta moștelor lui Lenin și că popoarele bolșevice își dau seama de prăbușirea puterii militare bolșevice fără să mai fie nevoie pentru aceasta să se afle că rămășițele pământești ale falsului lor Dumnezeu au părăsit Moscova.

D. Dr. Clodius la Regele Boris

Sofia, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB transmite:

Regele Boris a primit în audiență pe d. dr. Clodius șeful departamentului economic dela Wilhelmstrasse care a

semnat la Ankara acordul comercial germano-turc.

D. dr. Clodius a părăsit astăzi Sofia reîntorcându-se la Berlin.

Mândria noastră!

Omagierea armatei a 3-a comandată de d. General Dumitrescu

București, 16 (Rador.) — Comandamentul de căpetenie al armatei comunică:

În urma operațiilor desfășurate în regiunea mării de Azov, după 8 zile de lupte grele, cari s'au terminat cu sfărâmarea armatelor 9 și 18 rusești, comandamentul german al trupelor române și germane victorioase a făcut cunoscut următoarele:

„Performanțele extraordinare de

marș, tenacitatea trupei în fața atacurilor aeriene inamice, precum și conduita și spiritul ofensiv al armatei române de sub ordinea generalului Petre Dumitrescu trebuie relevate în mod deosebit.”

Pentru aceasta ținută demnă de respectul tuturor, comandamentul de căpetenie aduce comandantului armatei a 3-a, comandanților de mari unități, ofițerilor, subofițerilor și trupei acelei armate, mulțumirile Patriei.

Accident de tren în gara Colentina

București, 16. (Rador.) — Trenul rapid de coletărie 9502 s'a lovit la bariera Colentina cu un vagon de tramvai de pe linia 1. Din cauza ciocnirii puternice, vagonul a fost serios avariat, iar șase pasageri fiind grav răniți, au fost transportați în spitalul de urgență.

Periferiile Petrogradului ocupate de trupele germane

Pozițiile fortificate ale com. suburbane Urzik, străpunse

Helsinki, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției Stefani transmite:

În sectorul Leningrad trupele germane au ocupat, după lupte grele, una din pozițiile fortificate cele mai impor-

Trupele comuniste au evacuat orașul Mariupol

Ankara, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției Stefani anunță: Comunicatul oficial sovietic declară

că orașul Mariupol a fost evacuat de trupele sovietice.

Noul secretar general al Ministerului de Externe

București, 16. (Rador.) — Monitorul Oficial de azi publică decretul prin care d. Alex. Crețianu a fost desarcinat din funcțiunea de secretar general al

Ministerului Afacerilor Străine înlocuindu-se cu îndeplinirea acestor atribuții d. Gheorghe Davidescu, ministru plenipotențiar c'asa I.

Ministrul Elveției la Ducele Mussolini

Roma, 16. (Rador.) — Ducele a primit pe Ministrul Elveției d. Paul Ruediger, care în numele guvernului federal a remis reproducerea bustului în aur al lui Marc Aureliu, găsit acum doi ani la Avenches, în ruinele vechiului Aventicum și care este singurul bust în aur din epoca romană ce se posedă în ziua

de astăzi. Reproducerea, copie fidelă a originalului a fost oferită Ducelui de Confederația cantonului Vaud. Ducele a mulțumit ministrului Ruediger, declarându-i că va adresa mesaj personal de mulțumire consilierului național dela Yaud.

America nu poate contribui la apărarea Moscovei

New York, 16. (Rador.) — „Christian Science Monitor” scrie că armatele Statelor Unite nu vor contribui la apărarea Moscovei. Funcționarii ar fi declarat că foarte puține materiale fuseseră trimise pe frontul de est și că acestea nu puteau avea nici o influență asupra rezistenței sovietice. Orice ar face guvernul, resis-

tența sovietică nu mai poate fi întărită.

Washington, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB anunță că ministrul de război al Statelor Unite a oprit trimiterea a 18 avioane și a material de echipament de aviație stănat Rusiei Sovietică și care se află deja imbarcate în portul Brooklyn.

Odessa puternic bombardată de forțele armatei române

Berlin, 16. (Rador.) — Din isvor competent Agenția DNB anunță următoarele:

Orașul și portul Odessa au fost bombardate cu succes la 14 Octombrie de artileria română.

Avioane române de luptă au bombardat în același timp instalațiile din port și șantierele Odesei.

Bombele aruncate de aviatorii români au pricinuit mari pagube.

Moscova a fost evacuată

Stockholm, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB comunică:

După o știre primită din Londra ziarul Goeteborgs Posten anunță că populației civile din Moscova i s'a distribuit arme. Au primit arme atât bărbați cât și femeile.

Pe străzile Moscovei s'au ridicat bătălii. Pe piețele publice sunt instalate baterii de artilerie și tunuri anti-aer.

Pe acoperișurile caselor, în special colțurile străzilor, sunt așezate mitraliere. Trenuri încărcate cu femei copii părăsesc Moscova.

Anglia a părăsit Uniunea Sovietică

AMSTERDAM, 16. (Rador.) — Corespondentul Agenției DNB transmite: „Nu incupe nici o indoială că intrăm acum în faza critică a conflictului. Facem tot ce putem pentru a veni în ajutorul Uniunii Sovietice, dar faptele se lasă eclipsate de dorințe”, a declarat astăzi serviciul de informații al guvernului britanic.

tante situată în partea de sud-vest a comunei Urzik.

În cursul acestor lupte forțele sovietice au suferit pierderi sângeroase.

Urzik face parte integrantă din Le-

ningrad și constituie un pilon de apărare al orașului.

Trupele germane au străpuns de-a lungul acum trei linii fortificate în acest sector.